

กรณีศึกษาประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

กฎหมายที่น่าสนใจ ซึ่งข้าราชการพลเรือนกรมพัฒนาที่ดิน พึงรับทราบและยึดถือปฏิบัติ นอกจากจะมีการรักษาระเบียบวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๖ วินัย และการรักษาวินัย และหมวด ๕ การรักษাজรรยาข้าราชการแล้ว ยังมีข้อบังคับกรมพัฒนาที่ดินว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ และประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน หมวด ๒ จริยธรรมข้าราชการพลเรือน

โดยจะต้องยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่รัฐ ๙ ประการ ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ดังนี้

- (๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- (๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
- (๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์

ทับซ้อน

- (๔) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- (๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
- (๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- (๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
- (๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

ข้อบัญญัติประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ได้กล่าวไว้นั้นอยู่ในหมวด ๒ ข้อ ๓ - ๑๒ ทั้งนี้ขอยกตัวอย่างกรณีศึกษาการไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม หรือ ผ่าฝืนประมวลจริยธรรมตามประมวลจริยธรรม ข้อที่น่าสนใจและควรศึกษา ดังนี้

ข้อ ๕ ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนโดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะป็นญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง

กรณีตัวอย่าง ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินมีความสัมพันธ์ส่วนตัวในฐานะเป็นบิดากับบุตร ได้จ้างบุตรชายตนมาทำงาน ค่าจ้างที่ได้รับจากทางราชการ จึงเป็นรายได้ของบุคคลในครอบครัวของผู้อำนวยการสถานี ถือว่าเป็นผู้มีผลประโยชน์ทางอ้อม และการปกครองบังคับบัญชาของผู้อำนวยการสถานีกับบุตรชายอาจมีลักษณะเป็นการใช้ดุลพินิจเป็นคุณหรือมีการปฏิบัติต่อบุตรต่างจากบุคคลอื่นเพราะชอบได้

บทวิเคราะห์ การที่หัวหน้าหน่วยงานนำลูกหลานมาทำงานในหน่วยงาน ซึ่งตนเองเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรง อาจทำให้เป็นที่เคลือบแคลงสงสัยแก่ผู้ที่พบเห็นได้ ว่าอาจใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติต่อบุตรหลานนั้นเป็นกรณีพิเศษ ในทางเป็นคุณแก่ลูกหลานมากกว่าคนอื่น จึงเป็นการไม่สมควรที่จะกระทำเช่นนี้